

de afgjørende; derimod er der nogle af de lærde Skoler, hvis Discipelantal ikke er stort, og heri kunde man maaske søge en Grund til deres Nedlæggelse. Særlig gjælder dette om Ribe Skole, der i Skoleaaret 1873—74 kun har havt omtrent 30 Disciple; men her ere eiendommelige Hensyn tilstede, navnlig til den danske Befolkning i de tilgrændsende Egne af Nordflesvig, som medføre, at der ikke bør reises Spørgsmaal om denne Skoles Nedlæggelse. Med Hensyn til de andre Skoler maa det vel bemærkes, at forbigaaende personlige Forhold til en given Tid kunne øve en uheldig Indflydelse paa Undervisning og Disciplin og saaledes have et ringere Skolebesøg tilfølgende, men under forandrede Forhold ser man ofte, at der snart indtræder en fuldstændig Forandring herti. At en Skole til en vis Tid er mindre stærkt besøgt, kan derfor ikke ubetinget være Grund til dens Nedlæggelse, naar ellers de naturlige Betingelser for, at Skolen kan trives, nemlig et folkerigt og velstaaende Opland, ere tilstede. At lærde Skoler ere fordelte over hele Landet, er et Gode, baade fordi de afgive Støttepunkter for en højere Dannelse, og fordi Afgangene til Skolerne derved lettes ogsaa for Børn af uformuende Forældre, der vilde savne Gvne til at holde Børnene udenfor Hjemmet i Skolegangstiden.

17) Seminariefonden og Seminarierne. Efter Nedlæggelsen af Lyngby Seminarium ere de fire tilbageværende fordelte saaledes, at eet ligger paa Sjælland, eet paa Fyn, eet i det nordlige og eet i det sydlige Jylland. Da Veligheden har sin Betydning, maa det erkendes, at de ere heldigt fordelte. Naar der ikke desto mindre gjøres Forslag om at nedlægge to af de tilbageværende, nemlig Sonstrup og Ranum, og derved henvises til den private Forberedelse, navnlig siden den fælles Examinationskommission er bleven oprettet, anser Udvalgets Flertal det dog ingenlunde for givet, at den faste Støtte, som den seminaristiske Dannelse har i de fgl. Seminarier, og den Maalestof, disse give Kommissionen for dens Dom, uden Skade for en vigtig Del af den offentlige Undervisning kan undværes.

§§ 23 og 26.

18) Udvalget har modtaget nedenstaaende Skrivelse fra Marineministeriet af 6te April 1875:

„Ved Finantslovsforlagets første Behandling i Landstinget bebudede jeg at ville stille Vædringsforslag til anden Behandling om at gjenoptage de i det oprindelige Forslag forlangte Bevillinger til Paabegyndelsen af et nyt Pantserfisk, hvilke ved Afstemningene i Folkethinget dels ere negtede og dels ere forandrede saaledes, at de ikke kunne anvendes i det tilfattede Diemed. Da jeg imidlertid ikke tidligere har havt Leilighed til at føre nogen egentlig Forhandling med Landstinget angaaende Flaadens Nybygninger, idet jeg i den forrige Samling af Hensyn til den daværende politiske Situation ikke ansaa det tilraadeligt at søge den Afgjørelse forandret, som imod mit Dnske var truffen af Folkethinget, saa vil jeg tillade mig noget nærmere at motivere disse Vædringsforslag.

Som det vil være det ærede Udvalg bekendt, har Ministeriet lige fra det Tidspunkt, da vort sidst byggede Pantserfisk „Dvin“ blev sat i Vandet, og der saaledes skulde tages Beslutning om Paabegyndelsen af nyt Smateriel, hævdede Nødvendigheden af at fortsætte Pantserfiskbygningen med al den Kraft, som Omstændighederne maatte tillade, idet man forøvrigt erkendte, at Bygningen af mindre Fartøier, for Tiden navnlig af Kanonbaade med pantserbrydende Skjts, ved Siden heraf jevnt burde fremmes, og Ministeriet har derfor ogsaa paa de tre sidste Finantslovsforslag begjæret Midler til Paabegyndelsen af et nyt, større Pantserfisk. Det maa imidlertid bestemte fastholdes, at det ved den paatænkte Bygning af et saadant Skib paa ingen Maade har været Meningen at ville føre Udviklingen af Flaademateriellet over i en anden Retning end den, som nu i længere Tid har været anerkjendt som den eneste, der passer for os, og som gaar ud paa Tilvebringelsen af et kraftigt Kystforsvar. Uagtet man derfor tilfulde anerkjender Vigtigheden af saa meget som muligt at begrænse Dybgaendet af vore Skibe, saa har man dog paa Grund af Artilleriets Udvikling fundet det nødvendigt at gjøre det nye Skib en Del stærkere end „Dvin“ baade med Hensyn til Pantser og Artilleri, hvilket med Nødvendighed vil medføre større Dimensioner i det Hele taget og navnlig større Dyb-